

RJEŠENJA

I. Ritterman, H. Barić Karajković

PRIPREMA, POZOR, HRVATSKI

ispiti znanja za 8. razred osnovne škole

1. Vučedolska kultura dio je stalnoga postava Arheološkoga muzeja u Zagrebu. Istodobna je sa sumerskim razdobljem u Mezopotamiji ili pak ranom Trojom.
2. Vučedol, europskih, Muzej vučedolske kulture, Vučedolac, Muzeja.
3. a) Renesansa
b) Srednji vijek
c) domovinski rat
d) bitka na Krbavskom polju
4. b)
5. Otkazan je let Zagreb – Pariz (crtica).
Uvršten je na UNESCO-ov (spojnica) popis zaštićene prirodne baštine.
Znanstvenik se školovao u SAD-u (spojnica).
Prilog su objavili na HRT-u (spojnica)
Sat – sat i pol (crtica) trebalo nam je do izvora rijeke.

6.

god		Gosp.		itd		gđa	+
god.	+	gosp.	+	itd.	+	gđa.	

7. a)
8. a) sibilizacija, b) nepostojani a, c) palatalizacija, d) jotacija
9. b)
10. patci, Zrinci
11. Dje-voj-ka je i-ma-la lijep glas.
12. a) kratkosilazni, b) dugouzlazni, c) kratkouzlazni, d) dugosilazni
13. sve je točno
14. vrtu
15. sam, i, mi, se, mi, je, da, iz
16. na

17.

Mirta je učenica prvoga razreda gimnazije.	rečenica s izrečenim subjektom
Osluškiivali su šum valova ploveći prema jugu.	rečenica s neizrečenim subjektom
Udar groma i prolom oblaka iznenadio je mještane.	rečenica s više subjekata

18. Svjetski dan učitelja **imenički atribut** obilježava se svake godine 5. listopada.
Novinar **apozicija** Ivić u **jučerašnjem pridjevni atribut** dnevniku govorio je o održivom razvoju.
Minerali i vitamini subjekt imaju predikat važnu ulogu u ljudskom organizmu.
Jučer je objavljeno otvoreno **pismo objekt** u svim medijima.
Prije nekoliko godina priložna oznaka ta je pjevačica bila vrlo popularna.

19. na terenu
20. Pozdravivši (PON) publiku (objekt) pijanist (apozicija) Vlatko Anić (subjekt) započeo je (predikat) tada (POV) svoj jubilarni (pridjevni atributi) koncert (objekt) u novoj dvorani (POM) hotela (imenički atribut).
21. stilski neobilježen

1. subjekt: Jonathan Livingston
predikat: pružio je
objekt: nožice
POV: jutra
POM: na visini od trideset metara
PON: žurno
pridjevni atributi: ranoga, svoje opnaste
apozicija: galeb
2. I. majčine, tužnim, prehladen, upitnici
II. palatalizacija, nepostojani a, jotacija, sibilizacija
3. Teta Marija je rekla da se više ne ljuti na nas.
4. „Drago nam je!“ uskliknula su djeca.
5. Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta, Crvena armija, nacistički koncentracijski logor Auschwitz u Poljskoj, Ujedinjeni narodi, Rezolucije o danu sjećanja na holokaust
6. U Hrvatskoj enciklopediji definirano je da je: „rukomet, športska igra loptom između dviju ekipa u kojoj se lopta rukom vodi, dodaje i ubacuje u protivnička vrata. Današnji rukomet sa sedam igrača (vratar i šest igrača u polju) novija je varijanta igre...“. Također, mnogi mladi 18-godišnjaci uživaju gledajući napete utakmice poput one Hrvatska – Danska.
7. SAD-a, st.

8.

		silazan		uzlazan
dug	⤿	dugosilazni	/	dugouzlazni
kratak	↘	kratkosilazni	\	kratkouzlazni

9. mōre, rúka, kùća, vòda
10. Vidio ju je | u parku | kako jede | čokoladu.
11. jedna broj, ž.r., jd. N procjenjuje se glagol, 3. os. jd., prezent
sisavaca imenica, s.r., mn. G u prijedlog
joj zamjenica, ž.r., jd., D dovelo je glagol, 3. os. jd., perfekt
fragmentirana pridjev, ž.r., jd., N danas prilog
i veznik velike pridjev, ž.r. mn., A

12.

imena osoba važnih za razvoj hrvatskoga jezika	zašto je značajan	nazivi djela	godina
Marko Marulić	autor prvoga hrvatskog epa	<i>Judita</i>	1501. (1521.)
Faust Vrančić	autor prvoga hrvatskog rječnika	<i>Rječnik pet najodličnijih europskih jezika</i>	1595.
Bartol Kašić	autor prve hrvatske gramatike	<i>Osnove ilirskoga jezika u dvije knjige</i>	1604.
Ljudevit Gaj	središnja osoba ilirskog pokreta te pokretač slovopisne reforme	<i>Kratka osnova horvatsko-slovenskoga pravopisanja</i>	1830.
Ivan Kukuljević Sakcinski	održao prvi govor u Hrvatskome saboru na hrvatskome jeziku	/	1843.

13. a) T, b) T, c) N, d) N

1. a) i b)
2. posuđenice
3. a) tuđice, b) usvojenice, c) prilagođenice
4. šećer, jogurt, kava, čarape, dućan, boja
5. fajl, chat, lajkala, konektira, chatati, link, party, downloadirala
6. **Stalno** je pričala na satu.
Motiv, poticaj ključ je uspjeha.
 Jučerašnji **dogadaj** bio je medijski popraćen.
 Zamalo smo zakasnili na rođendansku **zabavu**.
 Ta joj je haljina **izvrsno** pristajala.
7. akcent – naglasak, deklinacija – sklonidba, apoteka – ljekarna, biblioteka – knjižnica, mobilnost – pokretljivost, harmonija – sklad, muzika – glazba, avion – zrakoplov
8. a) i b)
9. a) germanizimi su riječi preuzete iz njemačkoga jezika
 b) hungarizmi su riječi preuzete iz mađarskoga jezika
10. turcizmi i bohemizmi
11. Već sedmu godinu zaredom sudjelujem na Međunarodnom riječkom karnevalu. Tin i ja imali smo izvrsnu ekipu. Pjevali smo pjesme, jeli fritule, fotografirali se i šalili. Obadvojica smo zaključili da moramo opet biti u karnevalskoj povorci.
 Naš će kostim biti plave boje i bit će povezan s morem i ribama. Nude nam nekoliko alternativa kostima pa moramo dobro razmisliti. Inače, naša je karnevalska skupina imala oko stotinjak sudionika.
 Mogu vam reći da mi je mjesec veljača trenutačno najdraži mjesec u godini.
 Naši kostimi nisu oduševili višečlani žiri, ali zato ćemo se potruditi da dogodine budu kreativniji.
12. pleonazam
13. slično, sinonimski, isto, slično
14. b), c), d)
15. svršetak, krasna
16. npr. kušin – jastuk
17. doći – otići, ljubazan – neljubazan, sretan – nesretan, ulaziti – izlaziti
18. brzogriz – brza hrana, dvokriška – sendvič, dodirnik – touch screen, zatipak – tipfeler
19. a), c), d)
20. Zakopale smo ratnu sjekiru. – pomiriti se
 Bio sam bijela vrana. – drugačiji od ostalih
 On je nevjerni Toma. – ne vjeruje nikomu
 Čupala sam si kosu s glave. – očajavati

21. Njima ne teče med i mlijeko. (Nije im lako u životu.)
Traži stalno dlaku u jajetu. (Biti nezadovoljan, stalno prigovarati.)
Pala mu je sjekira u med. (Posrećilo se.)
Dali su mi zeleno svjetlo. (Dopustiti nešto.)
22. Jučer mi je mrak pao na oči. Imamo treninge nekoliko puta tjedno, a dvorana je bogu iza nogu. Toliko sam hodala da sam na kraju bila umorna za treniranje. Htjela sam nešto reći trenerici, ali sam pregrizla jezik. Sjetila sam se bake koja mi često govori da držim jezik za zubima i da ne dolijevam ulje na vatru. Samo se nadam da ćemo opet trenirati u staroj dvorani. Na povratku sam sreća Josipu koja mi je u povjerenju rekla da je Dario okrenuo ploču u svom životu. Rekla mi je da ne udarim sada na sva zvona o tome. I na kraju dana doznala sam da sam u raspodjeli kućnoga proračuna ovoga mjeseca ostala kratkih rukava. Ništa od novih tenisica. Naljutila sam se i nešto mrmljala na što je mama rekla da pazim na rječnik jer nismo zajedno pasle koze.

1. djelomično
2. unutarjezični razlog: kada u jeziku nema odgovarajuće riječi za neki pojam
izvanjezični razlog: kulturni, politički, gospodarski ili geografski razlozi
3. usvojenice, tuđice i internacionalizne (međunarodnice)
hrvatskim
Međunarodnice
Novotvorenice ili neologizmi

4.

boja	usvojenica
surfati	tuđica
violina	posuđenica
umrežen	novotvorenica
telefon	internacionalizam

5. I. ćutjeti
II. istoznačnice
6. glasovnom, su
7. I. dom
II. bliskoznačnice
8. sinonimi
9. Mogući odgovor: veseo – sretan, tuga – žalost, muzika – glazba
10. suprotnice, suprotno
11. Mogući odgovor: visok – nizak, maleno – veliko, tamno – svijetlo
12. frazem
13. Mogući odgovori:
 1. Sastoji se od najmanje dviju riječi.
 2. Ima stalan, nepromijenjeni oblik i redosljed riječi te jedino kao takva stalna cjelina ima svoje značenje.
 3. Značenje je preneseno te ga promatramo kao cjelinu, ne svaku sastavnicu zasebno.
14.

Ahilova peta •	•	iznimka u lošem smislu
crna ovca •	•	slaba točka, nečija slabost
loviti u mutnom •	•	velika, nepodnošljiva vrućina
pasja vrućina •	•	koristiti nejasnu situaciju za svoju korist
slomi nogu •	•	nekome poželjeti sreću

15. Mogući odgovori:

a) frazem hrvatskog podrijetla: od Kulina bana

pojašnjenje značenja: nadugačko i naširoko, od samog početka

rečenica: Ispričala mi je o svom životu od Kulina bana.

b) frazem biblijskog podrijetla: Judin poljubac

pojašnjenje značenja: izdajnički postupak pod krinkom prijateljstva

rečenica: Njegov postupak prema Sanji bio je Judin poljubac.

c) frazem antičkog podrijetla: Arijadnina nit

pojašnjenje značenja: spasonosno sredstvo koje pomaže komu da se izvuče iz teškog položaja

rečenica: Posudivši mi svoje skripte za ispit, bacila mi je Arijadninu nit.

d) frazem književnog podrijetla: kititi se tuđim perjem (prema Ezopovoj basni)

pojašnjenje značenja: pripisivati tuđe zasluge sebi

rečenica: Kiti se tuđim perjem umjesto da prione poslu.

16. Film me vrlo rastužio.

1. Svi su osmaši ušli u autobus i ekskurzija je mogla početi. dvije surečenice
Složena rečenica sastavljena je od dviju ili više jednostavnih surečenica.
Broj surečenica u složenoj rečenici utvrđujemo prema broju predikata.

2. a) Učenici <u>su napravili</u> radijsku emisiju, <u>izradili</u> plakat i sve <u>objavili</u> na mrežnim stranicama.	složena rečenica
b) od malih nogu <u>odlazili smo</u> s roditeljima na bazen.	jednostavna rečenica
c) gledajući bratove treninge, <u>poželio sam postati</u> sportaš.	jednostavna rečenica

3. d)
4. nizanjem, povezivanjem i uvrštavanjem
5. Ne
6. b)
7. sastavna, suprotna, rastavna, isključna, zaključna i rečenični niz
8. a) Naši učenici uče o dostojanstvu osobe i poštovanju drugih. – jednostavna
b) Učenici čitaju (ili) pak raspravljaju o ljudskim pravima. – rastavna
c) Učenici su se družili, zabavljali, smijali, jednostavno veselili. – rečenični niz
d) Svi su predali svoje plakate, (jedino) Ana nije stigla napraviti. – isključna
e) Podijelili su se u skupine (pa) su izradili božićni nakit. – sastavna
f) Mnoge su ideje zapisali, (stoga) je učiteljica bila zadovoljna. – zaključna
g) Stigao je na autobus, (ali) nije kupio kartu. – suprotna
9. a) jednostavne rečenice: Plemenita periska (*Pinna nobilis*) je najveći mediteranski školjkaš, endem Sredozemnog mora. U Jadranskom moru se najčešće može pronaći između 2 m i 30 m dubine.
b) suprotne (Uglavnom nastanjuje sedimentna dna s livadama morskih cvjetnica, (a) zabilježena je na dubinama od 0,5 m do 60 m. Ima važnu ulogu u ekosustavu kao filtrator mora, (a) na njenim ljušturama obitavaju brojne vrste.)
c) a) sastavna
d) Periska je zaštićena u Hrvatskoj, stoga se strogo kažnjava njezino uništavanje.
10. a) je utjecao, je izražavao, bio je odgovorna osoba, moglo bi se reći, je bio utjelovljenje, je uspio uvjeriti, utisnuo je, se vratio, je primljen, nije se klonio, je bio odsutan i ozbiljan, bi se družio, odlazio
b) *Jedan od najpoznatijih i najznamenitijih aktera Francuske revolucije presudno je utjecao na početno razdoblje revolucionarnih gibanja.*
U istupima i govorima vjerno je izražavao nazore lijeve buržoazije, zagovarajući dosljedno i do kraja tri temeljne sastavnice revolucionarnih zasada: slobodu, jednakost i bratstvo.
Postavši istaknuti član Odbora javnoga spasa, bio je odgovorna osoba za provedbu jakobinskog terora...
Ili barem da je uspio uvjeriti suvremenike.

Utisnuo je svoj pečat u samu srž revolucije nametnuvši se kao njezin simbol svojim načinom života, djelom i riječima, samim svojim bićem...

c)	Diplomiravši, Robespierre se vratio u rodni Arras i u studenome 1781. primljen je u mjesnu odvjetničku komoru...	sastavna rečenica
	Nije se klonio društva, no uglavnom je bio odsutan i ozbiljan.	suprotna rečenica
	Navečer bi se kod kuće družio s prijateljima ili odlazio u posjet tetama.	rastavna rečenica

11. a) Preduvjet za nastajanje tiska bilo je postojanje pisma.

Prve novine u Hrvatskoj tiskane su još u 17. stoljeću

b) Izum pisma pripisuje se Sumeranima, a njegov nastanak smješta se u sredinu 4. st. prije Krista. (suprotna rečenica)

U Kini je još u 9. i 10. stoljeću postojala jednostavna tehnika tiskanja knjiga, ali izum tiskarskoga stroja pripisuje se Nijemcu Johannesu Gutenbergu (1445.). (suprotna rečenica)

Bile su dvojezične i imale su priloge na hrvatskom i na talijanskom jeziku. (sastavna rečenica)

12.	Djed se zalagao za očuvanje boćarske tradicije svoga kraja i potkraj života bio je predsjednik kluba.	sastavna rečenica
	Svi su mu pokušavali objasniti o čemu je riječ, ali on nikoga nije slušao.	suprotna rečenica
	Donijela je gotovo sve namirnice za taj recept, jedino je zaboravila bosiljak.	isključna rečenica
	Pregledala je sve ispite, a zatim je unijela ocjene i bilješke.	suprotna rečenica

13. Učenici su, nažalost, ponekad svjedoci socijalnih razlika u svojem školskom okruženju.

Stoga je važno razgovarati s učenicima, a jedna od učinkovitih metoda jest digitalno pripovijedanje koje potiče na dublje promišljanje o problemima. Učenici mogu prenijeti priču i potaknuti empatiju kod svojih vršnjaka. Empatija se mora razvijati kako bi društvo bilo tolerantno.

1. Kastav je bogat poviješću koja seže još u srednji vijek. – zavisnosložena rečenica
 U Kastvu se održava kulturna manifestacija *Kastavsko kulturno leto*. – jednostavna proširena rečenica
 Nudi predstave i koncerte za odrasle, a i maleni mogu pronaći nešto za sebe. – nezavisnosložena rečenica
 Posjetitelji uživaju. – jednostavna neproširena rečenica
2. a) Kula Žudika nalazi se u Kastvu | (i) najviša je kula gradskih zidina.
 b) Crekvina je najveća crkvena građevina na hrvatskoj obali, | (a) srušena je u razornim potresima u 18. st.
 c) Bila je dugačka 50 metara, | mogla je primiti više od 3000 vjernika.
 d) Ispred povijesnih ostataka uređen je trg, | (a) sama Crekvina je danas idealno mjesto za koncerte i predstave.
3. a) T, b) T, c) N
4. zarezom, rečenični niz
5. nizanje: Čude se postupcima prijatelja, otklanjaju problem.
 povezivanje: Čude se postupcima prijatelja te otklanjaju problem.
6. Ne čude se postupcima prijatelja niti otklanjaju problem.
7. a) Najavili su uspjeh, ali nisu računali na njenu upornost.
 b) Učka je planina iznad Opatije, s njenog vidikovca vidi se Kvarnerski zaljev.
 c) Dakle, trud se isplati.
8. N
9. sastavna, sastavna, rastavna
10. Mogući odgovori (jedan od):
 Uputi se na Kastav. Otkrij jednu od tri zanimljive staze.
 Šetnica naziva Puž traje oko 1.40 h. Prolazi se 5.3 km.
 Može se odabrati i šetnica Srna. Može se krenuti stazom Zec.
11. a) Šetači su skrenuli desno, | (a) mi smo nastavili ravno.
 b) Nitko se nije htio odvajati, | (ali) to se ipak dogodilo.
 c) Htjeli su se vratiti, | (no) bilo je prekasno.
 d) Bolje da su se vratili, | (nego) da su se izgubili u šumi.
 e) Nisu se prestrašili, | (već) su hrabro nastavili putem.
12. Veznici a, ali, no, nego, već su suprotni veznici.
13. suprotna rečenica
14. a) Dobila je knjigu, a brat ulaznicu za važnu utakmicu.
 b) Razočarala se, ali ne zadugo.
 c) Ponudio joj je da se zamijene, no ona nije htjela.
15. T

16. a) N, b) N
17. samo, samo što, jedino, jedino što, tek i tek što; isključne rečenice
18. zato, dakle, stoga; zaključne rečenice
19. a) Baka je zato došla ranije.
b) Djevojčice očekuju baku, zato je i ona stigla ranije.
c) Dakle, sreća je nemjerljiva!
d) Mislim, dakle jesam.
20. a) Niko trči i zadovoljno pjevuši.
c) Veselili smo se izletu, a pala je kiša.
d) Sve znam, samo još ponavljam rečenice.
b) Uzmi ili ostavi.
f) Jakov crta, Sanja pjeva, Vito miruje.
e) Zapeo sam u prometu, dakle kasnit ću.

1. mu – osobna, taj – pokazna, koji – odnosna, ga – osobna
2. povratna, posvojna, povratno-posvojna, upitna, neodređena
3. Osobne zamjenice: mu, mu, on
Posvojne zamjenice: njegova, njegovo, njegove
Povratno-posvojne zamjenice: svom, svojoj
Pokazne: ta
Neodređene zamjenice: svaki
4. koji, koji, kojeg
5. nešto – neodređena, koji – odnosna, svatko – neodređena, koga – upitna, svi – neodređena, svojim – povratno-posvojna, ta – pokazna
6. što
7. kojemu – lokativ, one – nominativ, ta – nominativ, njihov – nominativ, sve – akuzativ
8. ni u koga, ni za što
9. štogod, svatko, nitko, tkogod
10. a) T, b) N, c) T, d) N
11. napisati – napisavši, plesati – plešući, povezati – povezavši, skrivati – skrivajući
12. peći
13. iskopavši, učeći
14. Pročitavši nije predikat.
15. glagolski prilozi sadašnji: gledajući, hodajući
glagolski prilozi prošli: pogledavši, vrativši, dotrčavši
16. a) Čitala sam lektiru i bilježila natuknice.
b) Kada je izrezao kolač, nastavio je lijepiti svoj rad.
c) Kada je predao ispit, vratio se na svoje mjesto.
17. Došavši u naš dom, zagrlila nas je od sreće.
Slušajući glazbu, crtao sam strip.
18. a) istovremenost, b) prijevremenost, c) prijevremenost, d) prijevremenost
19. a) prva radnja: smo napustili, druga radnja: pospremili su
b) prva radnja: bili su pospremili, druga radnja: smo otišli
20. c)

1. **N** Što čovjeka najviše veseli? **G** Čega ima najviše uz more?
L Na kojem padežu zapinješ? **N** Čiji odgovor je najbolji?
N Tko te usrećuje? **D** Čemu se nadamo?
A Koga ćeš sutra zvati?

2. b), c)

3. povezuju; tko, što, čiji, kakav, kolik

4. a) T, b) T, c) T, d) N

5. tko

6. **A** Oni su svojatali kuću i sve što je u njoj. **N** Nikada ih nitko nije ometao.
D On svakome želi najbolje. **N** Na kraju, svatko je dobio svoje.
7. Zašto s nikim ne razgovaraš? Zašto ni s kim ne razgovaraš?
 Ne uplići se u ničije prijateljstvo. Ne uplići se ni u čije prijateljstvo.
 O nikome neću razmišljati ružno. Ni o kome neću razmišljati ružno.
 Sada o ničemu ne razmišljam. Sada ni o čemu ne razmišljam.

8.

	svatko	nitko	što
G jd.	svakog	nikog	čega
D jd.	svakom	nikom	čemu

9. koji, kime, čega, komu, čega

10. Nema smisla ići u detalje svega što je slijedilo. Roditelji su se savjetovali s učiteljicom, s psihologinjom i još s mnogima. Onda su oni pisali molbe, a ja testove. Završilo je tako da su me na polugodištu upisali u treći razred. To je, kao, bio kompromis koji bi pomogao da se suviše ne udaljim od vršnjaka, a da ipak bude udovoljeno mojim potrebama. Vraga mojim.

osobna	posvojna	povratna	pokazna	odnosna	neodređena
oni, ja, me	mojim, mojim	se, se	to	što, koji	svega

11. c)

12. a)

13. glagolski prilozi; sadašnji, istodobno; prošli, prije

14. Mogući odgovori:

Shvaćajući ozbiljnost situacije, ne predaju se lako.

Pobjeđivši protivnike, osigurali su medalju.

Zalažući se za jedinstvo, bili su jači.

Prepoznavši priliku, iskoristili su je.

15. a) N, b) T**16.** **Pripremajući se** za utakmicu, pojačano je trenirao.

Zaigrao je **pripremivši se**.

Naučivši biologiju, javila se za ispravak ocjene.

Usredotočila se na naučeno **odgovarajući** na pitanja.

Ispravivši ocjenu, nastavila je sa sviranjem.

1. Već sam nabavio knjige za srednju školu (i) ne mogu dočekati početak nastave.
 - a) dva, složena, i, sastavnoj
 - b) Rečenica je nastala povezivanjem.
2. d)
3. a) N, b) T, c) N, d) N
4. a) inverzija, b) uobičajeni red, c) umetnuta
5. a)
6. Glavna surečenica: Prošao sam parkom
Zavisna surečenica: koji u proljeće postaje zelena oaza mira.
7. Pročitao sam sve o kralju Tomislavu koji je bio prvi hrvatski kralj.
8. vezničke
9. b)
10. Čuo sam u daljini glas koji je bio dječji.
U antikvarijatu smo pronašli knjigu koja je bila vrijedna.
11. a) Pjevala je najglasnije. b) Pjesnik je pisao ljubavne pjesme.
12. b)
13. Rekao sam Ivanu da obožavam dobre ilustracije u knjigama.
14. Zagrebački sunčani sat umjetnički je projekt iz 1955. godine koji i danas pokazuje točno vrijeme.
15. Tko voli tržnice, Dolac je pravo mjesto za njega.
16. Kamenita vrata u blizini su kipa Dori Krupićevoj gdje se nalazi i rodna kuća moje bake.
17. Naravno, kako bih došao do nje, proći ću Trgom bana Jelačića.
18. c)

19.	zavisnosložene rečenice	vrsta
	Na vrhu kule smjestio se top koji svakoga dana ispali jedan hitac.	atributna
	Kada sam posadila ružmarin u vrtu, svi su bili ponosni na mene.	vremenska
	Tko vrijedno radi, dobit će uskoro priznanje.	subjektna
	Pjesma je da nježnija ne može biti.	predikatna
	Nije doznao o završetku ljubavne priče jer nije pročitao roman do kraja.	uzročna
	Ušli su u kino koje je bilo popunjeno do posljednjega mjesta.	atributna
	Proveo je odmor gdje su ljetovali nekada i njegovi roditelji.	mjesna
	Došuljao se do njega kako bi ga prestrašio.	namjerna
	Upravo je doznao da će sutra polagati vozački ispit.	objektna
	Ponašao se kao da se nikada nismo sreli.	načinska
	Ako sutra ne bude kišilo, otići ćemo na Platak.	pogodbena

20. b)

21. a) Ako ne predam rad na vrijeme, neće biti izložen u hodniku škole.

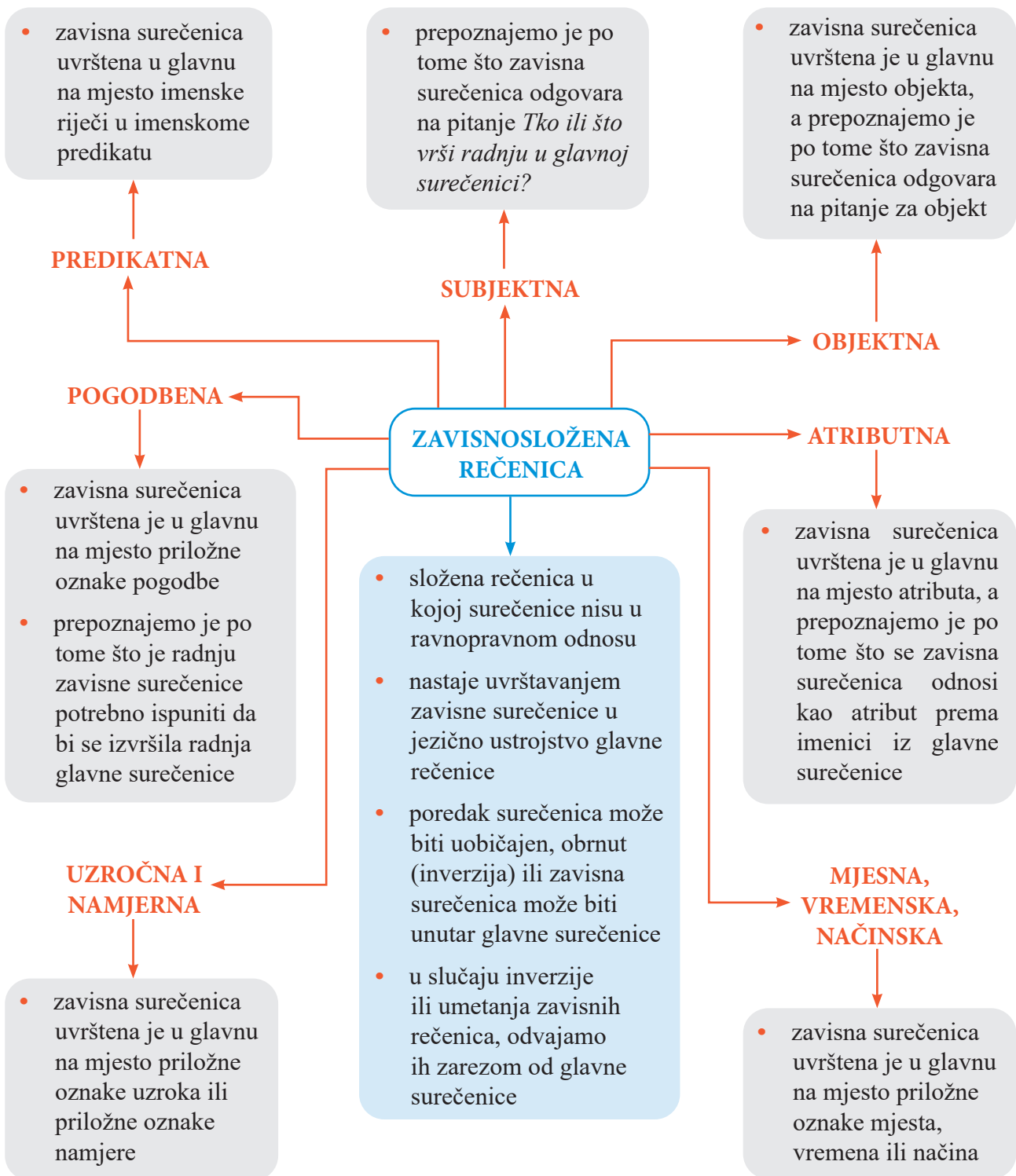
b) Da je znala gdje je taj muzej, sigurno bi ga posjetila.

c) Ah, da sam bila upornija, mogla sam pobijediti.

d) Budete li organizirali humanitarni koncert, svi ćemo doći.

1. nisu, uvrštavanjem, uobičajen, obrnut (inverzija), umetnuta
2. ^G Narod se našao pred izazovom | ^Z (koji) je bio velik.
vrsta: atributna rečenica
3. Zaboravila je na učenje šetajući.
Dobila sam željenog psa.
Posjetili smo rodni grad.
4. Ako dođeš danas, krenut ćemo na put. inverzija
Stići ćeš, ako požuriš, na sljedeći vlak. umetanje
Čitat ću dok budem čekala. /
Došli smo, upoznali grad, pojeli ukusan obrok i krenuli dalje. nabranjanje
5. 4, 7, 3, 1, 2, 6, 8, 5, 10, 9
6. 4, 1; inverziji
7. ^Z ^G
a) (Tko) nije napisao, | neka pita. subjektna
^G ^Z
b) Dobio sam knjigu | (kakvu) sam želio. atributna
^G ^Z
c) Predlažem vam | (da) izradite podsjetnik. objektna
^G ^Z ^G
d) Kameleon, | (kada) osjeti opasnost, | mijenja boje. vremenska
^G ^Z
e) Oči su mu se smiješile | (kao što) se smiješi more. načinska
^G ^Z
f) Ljepota je | (što) u duši nosiš. predikatna
^Z ^G
g) (Kuda) prođe, | zavlada veselje. mjesna
^G ^Z
h) Pozvao bih vas na zabavu | (kad) bih kupio kuću. pogodbeni
^G ^Z
i) Marija je bila uzbuđena | (jer) je dobila nagradu. uzročna
^G ^Z
j) Pozvala je prijatelje | (kako) ne bi bila sama. namjerna
8. Tko nije napisao, neka pita.
Kuda prođe, zavlada veselje.
9. umetanja
10. načinske, priložne

11.

1. lirika, epika, drama
2. igrokaz
3. novela, moderna bajka, putopis, drama, lirska misaona pjesma, socijalna pripovijetka, kratka priča, fantastičan roman, mit
4. retrospekcija
5. a) dijalog, b) opisivanje
6. pripovijedanje, monolog
7. a) psihološka, b) govorna
8. socijalna
9. a) sonet, 14 stihova, četverostiha, trostiha
b) ponoć, dan, maćuhica, vaze, kadifi, boje, jave, san; **maćuhica**
c) *Crna kao ponoć, zlatna kao dan*, – vidna pjesnička slika
A kroz baršun drhti jedne duše tajna – dodirna pjesnička slika
d) crna, zlatna, tamna, sjajna
e) *Crna kao ponoć, zlatna kao dan*,; *Ispod vrelog neba, modrog kao lan*.;
Kao samrt tamna, kao život sjajna; *Ko ni njezin susjed, kicoš tulipan*.;
Zagonetan, dubok, čaroban kao san,
f) Starog parka ljetne sjene sjetno gaze
g) b) i d)
h) vezani
i) abba, obgrljena
j) jedne duše tajna
k) b)
l) lirska misaona pjesma
10. metafora, suprotnost, personifikacija, hiperbola, gradacija
11. a)
12. sukob; prizor; glumcima, redatelju

1. a) usporedba ljepote cvijeta đurđice s ljepotom ljubavi prema voljenoj osobi, đurđica, uzvišen, umjeren, misaona, dva četverostiha i dva trostiha, sonet, četverostihu abba abba, u trostihu aba bcc
- b) bijelom
Zvoni bijele psalme snježnim zvončićima
Boju i svježi miris snijega i mlijeka ima
- c) vidna: ...Đurđic, sitan cvjetić...
slušna: ...Zvoni bijele psalme snježnim zvončićima...
mirisna: ...svježi miris snijega i mlijeka ima...
- d) T
e) <i>sitan cvjetić, skroman, tih i fin</i>	epiteti, inverzija
<i>zebe kao da je zima</i>	usporedba
<i>Iz đurđica diše naša tiha sreća</i>	metafora
<i>Višega života otkud slutnja ta,</i>	
<i>Što je kao glazba bûdī miris cvijeća?</i>	retoričko pitanje, opkoračenje
<i>Potajno kraj vrbe, gdje je stari mlin</i>	aliteracija
<i>Boju i svježi miris snijega i mlijeka ima</i>	asonanca
2. a) Cetina, kolovoz; b) alka,
- c) bogati varošani ili mladići iz najboljih kuća
Ali su trkali tu alku samo bogati varošani ili mladići iz najboljih kuća sa sela kojima bi varoški koljenovići htjeli da pozajme alkarsko odijelo i skupu opremu dobru konju.
- d) pripovijedanje, socijalno
- e) Alkar, Dinka Šimunovića
3. a) jednostavan i jasan
- c) etičkoj
- d) *Curina je ljubav što i alka. Dvojica je ne mogu nikako dobiti.*
- e) pripovijetka
4. a) Građani, Capuletti, gospođa Capuletti, Montecchi, gospođa Montecchi, knez Escalo, pratnja
- b) Građani su ljuti i razjareni, u borilačkom su ozračju.
Citāt: *Pa udrimo i pobijmo ih! Dolje Montecchi! Dolje! Dolje Capuletti!*
- c) psihološka
- d) (*Uđe knez Escalo s pratnjom*)
- e) komedija, tragedija, drama u užem smislu
- f) tragedija
- g) T

1. Richard Bach rođen je u Americi. Napisao je nekoliko djela, ali mu je najpoznatiji roman *Galeb Jonathan Livingston*. Djelo je podijeljeno u tri **dijela**.

Put do Jonathanova **uspjeha** nije bio lagan. Jonathan na kraju knjige umire, ostavljajući iza sebe dubok trag. Preporučila **bih** knjigu svim sportašima koji su ikad mislili odustati od svojih snova **zbog** tuđih mišljenja jer je slično proživio i galeb. Djelo nas uči kako nikada ne smijemo odustati od svojih snova već se trebamo ohrabriti i dostići ciljeve. Knjiga nam poručuje da trebamo biti hrabri i ne odustajati od onog **što** nas ispunjava. Ne dopustimo da nas mišljenje drugih sputava jer je život jedan i moramo ga **proživjeti** ispunjena srca radeći ono što volimo. Djelo nas **cijelo** vrijeme drži napetim.

2. prenio, letjeti, provodio, leteći, ne razumije

3. 4. Raširi svoja krila, vini se u visine, budi slobodan.

3. Ako svladamo vrijeme, onda ostaje samo ovo sada.

1. Jonathane, uspio si.

2. U svakome je od nas jedan galeb Jonathan, ali trebamo to znati prepoznati.

4. a)

5. Pisac nam pokušava reći kako ne bismo trebali odbacivati druge ljude samo zato što su drukčiji.

Budući da nismo uspjeli kupiti ulaznice, koncert ćemo pratiti putem interneta.

Rekao je svojem jatu kamo treba ići.

Ako se bude trudio, letjet će sve bolje i bolje.

Ne bi li razumjeli što bolje, učitelj je učenicima sve ponovio.

6. Uvijek nas shvaćaju ozbiljno kada se šalimo, a smiju nam se kada smo ozbiljni.

Ne, očito mi ništa ne nedostaje, osim prave prijateljice.

Jutros me opet čekao, a to će raditi i ubuduće.

Doviđenja, baš mi je super!

Bok, Anne, kako si?

Ništa se ti ne brini, mi ćemo sve riješiti, a ti samo uživaj u svom bezbrižnom mladom životu dok god možeš uživati u njemu.

7. predosijećaji, posijet, pripovijedač

8. Učenici ne čitaju radi lijenosti. zbog

Uspio je srušiti vlastiti rekord zato jer se u potpunosti posvetio sportu.

zato što

9. a) Nikola, b) kućo, c) golube

10. a) ljepši, b) bjelji, c) viši

11. Pečem kolače svake subote.

Svako jutro vučem torbu za sobom.

12. a)

13.	primjer	pravilno napiši
	Gledao je brod kojeg su porinuli u more.	koji
	Nisam o nikome pričao prijatelju.	ni o kome
	Živim u Primorsko-goranskoj županiji.	✓
	Dino Dinić poznati glazbenik, večeras nastupa u kazalištu.	Dino Dinić, poznati glazbenik...
	Čuo sam razgovor dviju susjeda.	✓
	Djed je dobroga sluha.	dobra sluha
	Pogledati ću film sutra.	Pogledat ću
	Lovoro i Filip, samo njih dvoje, otišli su na utakmicu.	njih dvojica
	Potrčao sam prema trima prijateljicama.	✓
	Ljetovat ću u najjužnijoj županiji.	najjužnijoj
	Izradite vašu karticu pogodnosti.	svoju
	Gdje putuješ ovoga vikenda?	Kamo
	Moje tajne uvijek kažem mojoj sestri.	Svoje tajne uvijek kažem svojoj sestri.
	Ja bi trebao napisati pismo zahvale, zapravo, mi bi zajedno trebali to napisati.	Ja bih... mi bismo

14. d)

15. Prije odlaska u Čakovec posjetili smo Zagreb. Obišli smo Trg bana Jelačića i Kamenita vrata. Vidjeli smo novinare na Markovu trgu ispred Banskih dvora, a vratili smo se Radićevom ulicom. Smjestili smo se u Svetom Martinu na Muri koji se nalazi u Međimurskoj županiji. Vidikovac Mađerkin breg zaista nas je oduševio, a potom smo krenuli prema Hrvatskom zagorju. Predivan Pelješki most premošćuje Malostonski zaljev između Komarne i Brijeste koja se nalazi na poluotoku Pelješcu. Čitali smo pjesmu *Kip domovine vu početku leta 1831.* objavljenu u *Daniczi*.

16. ulici

17. a)

18. Venecijanski karneval oživio je 1797. godine.

19. **su** (prezent (nesvršeni), pom. gl. biti), **je bio** (perfekt, pom. gl. biti), **potaknuo je** (perfekt), **doznaju** (prezent)

20. a) Bili su prepoznatljivi su po velikim kljovama.
 b) Bi(še) prepoznatljivi po velikim kljovama.
 c) Bijahu prepoznatljivi po velikim kljovama.

21. Bio sam pogledao film *Ledeno doba*.
 Bijah pogledao film *Ledeno doba*.

22. a) NE, b) NE, c) DA

23.

jednina	množina
1. /	1. čitajmo
2. čitaj	2. čitajte
3. neka čita	3. neka čitaju

24. Pronašao ga je | u hodniku | kako razgovara | s prijateljem.

25. a)

26. pokazna zamjenica

27. s tobom, sa mnom, plaćem, ju je

28. a)

29. kojem – odnosna, lokativ
 ni s kim – neodređena, instrumental

30. zaimača, poneštra, mliko, bičve, bačve, hlače

31. zavisnosložena rečenica, objektna
 zavisnosložena rečenica, vremenska
 nezavisnosložena, sastavna
 zavisnosložena rečenica, atributna
 zavisnosložena rečenica, uzročna
 zavisnosložena rečenica, atributna
 zavisnosložena rečenica, namjerna, atributna

1. promjenjive: imenice, glagoli, pridjevi, zamjenice, brojevi
nepromjenjive: prilozi, prijedlozi, veznici, čestice, usklici

2.

imenice (rod, broj, padež)	polje (s. r., jd., N), žaru (m. r., jd., L)
glagoli (osoba, broj, vrijeme)	činilo se (3. os. jd., perfekt), sakrivaše (3. os. jd., imperfekt) će trkati (3. os. mn., futur I.)
pridjevi (rod, broj, padež)	Golemo (s. r., jd., N), Sinjsko (s. r., jd., N), ljute (ž. r. jd., G)
zamjenice (rod, broj, padež)	Sve (s. r., jd., N), Što (N), svoje (mn., A)
brojevi (rod, broj, padež)	Trideset (m. r., mn., N)
prilozi (vrsta)	nepomično (načinski)
prijedlozi	na
veznici	jer, a, ili
čestice	Zar
usklici	Nuti!

3. mjesne, vremenske i načinske; rodu, broju i padežu; pozitiv, komparativ; opisne, posvojne, gradivne
4. zaliti, umivati se; nesvršeni, svršeni
5. moguć odgovor: sanjarenje
6. je, trpnom
7. glagolski prilozi;
sadašnji, paralelno, moguć primjer: Rasli smo učeći.;
prošli, prije; moguć primjer: Upisavši srednju školu, postali smo srednjoškolci.
8. -ti, -ći; moguć odgovor: ići, spavati

9.

rečenica	Infinitiv	glagolski pridjev radni	glagolski pridjev trpni
Roditelji <u>voze</u> djecu u školu.	voziti	vozio	vožen
<u>Pišem</u> pjesme.	pisati	pisao	pisan
<u>Volim</u> duge lipanjske dane.	voljeti	volio	voljen
Vikendima dugo <u>gledamo</u> more.	gledati	gledao	gledan

10. Glagol odijevati se je **povratni** glagol zato što se radnja vraća na vršitelja radnje.

11. I. Glagol čistiti je **prijelazni**.

II. Prijelazni je jer uza se može imati imenicu u akuzativu.

12.

	imperativ	kondicional I.	kondicional II.
2. os. jd.	baci	bacio bi	bio bi bacio
2. os. mn.	bacite	bacili biste	bili biste bacili

13.

	gledati, 1. os. jd. m. r.	stići, 1. os. jd. m. r.
prezent	gledam	stižem
perfekt	gledao sam	stigao sam
futur I.	gledat ću	stići ću
futur II.	budem gledao	budem stigao
aorist	/	stigoh
imperfekt	gledah	/
pluskvamperfekt	bio sam gledao/bijah gledao	bio sam stigao/bijah stigao

14. Naš papagaj zove se Koki. Mene i baku najviše voli. Iako voli ljude, često se zaigra sam sa sobom i svojim sjemenkama. Ipak, najdraže mu je kada ga mazimo i tepamo mu. Njegov kljunić tada je visoko u zraku. Imati ljubimca velika je odgovornost, ali i veselje. Taj ptić čista je radost! Koki je najbolji ljubimac kojeg sam ikad imala. Ništa se ne može usporediti s njime!

osobna	posvojna	povratna	povratno -posvojna	pokazna	odnosna	neodređena
Mene, mu, ga, mu, njime	Naš, Njegov	se, se, sobom, se	svojim	Taj	kojeg	Ništa

15. četiristo pedeset tri tisuće tristo (i) osam, tisuću devetsto sedamdeset (i) šesta, šesnaest, petsto

16. b)

17.

Glasovna promjena u kojoj se glasovi *k, g, h, c* i *z* ispred glasa *e* ili *i* mijenjaju u glasove *č, ž, š*.

Glasovna promjena u kojoj se glas *j* stapa s glasom koji mu prethodi u novi glas.

Promjena u kojoj se glas *a* u nekim oblicima iste riječi pojavljuje, a u drugima gubi.

Glasovna promjena u kojoj se glasovi *k, g, h* ispred *-i* mijenjaju u glasove *c, z, s*.

jotacija

sibilarizacija

palatalizacija

nepostojani a

Karlovac – Karlovca

duh – duše

reći – rečem

duh – dusi

18. sèstra, krùna, rôg, obítelj
19. predikat: Kupili smo; atribut: zrele; objekt: jabuke
predikat: Uletio je; POM: u razred; PON: poput vihora
20. obilježena
Rečenica je stilski obilježena zato što su objekt i atribut na početku rečenice. Stilski neobilježena rečenica prema modelu S + P + AT (prijelazni) + O glasila bi: Luka čita dobru knjigu.

21.

boja	posuđenica
jastuk	usvojenica
bicikl	tuđica
medicina	internacionalizam
slikokaz	novotvorenica

22. žalost, nisko
23. bijela vrana – osoba koja se razlikuje od svoje sredine
Sizifov posao – smatrati što uzaludnim poslom
Potemkinova sela – lažna slika o nečemu, uljepšavanje činjenica
kocka je bačena – donesena je odluka
24. a) Šuma Lužina nalazi se u Kastvu | (i)omiljena je šetnica. sastavna
b) Šetnju voliš | (i)ne voliš. rastavna
c) Crekvina je najveća crkvena građevina na hrvatskoj
obali, | (a)srušena je u razornim potresima u 18. st. suprotna
d) Na Crekvini se održavaju manifestacije, | (dakle) koristi se. zaključna
e) Sve je zanimljivo, | (samo što) je uvijek gužva. isključna
25. 4, 7, 3, 1, 2, 6, 8, 5, 10, 9
26. D. Gervais, Pod Učkun – čakavsko
M. Krleža, Balade Petrice Kerempuha – kajkavsko
D. Ivanišević, Da sam ptica – štokavsko
27. latinskim, prvotisak, Misal po zakonu rimskoga dvora, 1483., glagoljskim
28. Bašćanska ploča
29. latinica, glagoljica, ćirilica
30. Marija Jurić Zagorka, Negovec kraj Vrbovca, hrvatska, novine Obzor, Ženski list, časopis za žene, časopis Hrvaticu, mađarizacije i germanizacije, Hrvatskomu zagorju, imanje Golubovec, Višoj djevojačkoj školi u Samostanu milosrdnica, mađarskog činovnika Andriju Matraja, mađarizaciju Hrvatske, Zagrebu, Mirogoju u arkadama zaslužnih građana